

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1447/2023
12.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Митровић, адвокат из ..., против туженог ДОО „Vibac Balcani“ Кочино Село, чији је пуномоћник Александар Јанковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 79/22 од 01.11.2022. године, у седници одржаној 12.12.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 79/22 од 01.11.2022. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини П1 307/20 од 02.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду број ... од 10.01.2018. године којим се тужиоцу отказује уговор о раду број ... од 24.04.2017. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 195.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 79/22 од 01.11.2022. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Јагодини П1 307/20 од 02.11.2021. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду број ... од 10.01.2018. године, којим се тужиоцу отказује уговор о раду број ... од 24.04.2017. године. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 255.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао другостепену пресуду на основу члана 408. и 441. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...10/23) и нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

На расправи пред другостепеним судом одржаној сагласно члану 383. став 4. ЗПП, ради отклањања битне повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, у вези члана 8. ЗПП, која је била од утицаја на правилност и законитост првостепене пресуде и ради правилног и потпуног утврђења чињеничног стања, другостепени суд је извео доказе и у складу са одредбом члана 7. и 8. ЗПП утврдио чињенично стање. Тужилац је засновао радни однос код туженог по основу уговора о раду од 20.04.2015. године на одређено време у трајању од 12 месеци и обављао је послове радног места руководиоца Анексом број 1 Уговора о раду од 27.04.2016. године тужиоцу је продужен радни однос почев од 04.05.2016. године на 12 месеци. Између тужиоца и туженог је закључен нови Уговор о раду од 24.04.2017. године, којим је уговорено да ће тужилац, по занимању мастер ..., код туженог обављати послове радног места директора ... на неодређено време са описом радног места. Директор туженог је дана 24.11.2018. године донео Одлуку о престанку потребе за обављањем одређених послова и укидању радних места услед технолошких, економских и организационих промена, па су укинута следећа радна места: 1) директор дивизије квалитета, 2) оператер 2 у дивизији сечења, 3) асистент међународног транспорта, 4) директор дивизије одржавања и инжењеринга, 5) специјалиста професионалног одржавања, 6) координатор производње у дивизији папира, 7) директор дивизије акрил и 8) процесни инжењер квалитета, укупно осам радних места. Након доношења Одлуке о престанку потребе за обављањем одређених послова и укидању радних места од 24.11.2017. године, тужени је донео нови Правилник о систематизацији радних места заведен код туженог под бројем ХР 2292/17 од 21.12.2017. године. Новом систематизацијом радних места код туженог нису више систематизована радна места директора ... (које је до тада обављао тужилац) и радно место руководиоца ..., која радна места су била систематизована претходним Правилником о систематизацији радних места из 2016. године, с тим што радно место руководиоца ..., иако није укинута одлуком туженог, није систематизовано новим Правилником из 2017. године.

Оспореним решењем туженог од 10.01.2018. године, тужиоцу као запосленом на пословима директора ... отказан је уговор о раду од 24.04.2017. године због престанка потребе за његовим радом. У образложењу оспореног решења наведено је да према члану 179. став 5. тачка 1. Закона о раду у складу са чланом 175. тачка 4. 158. и 159. Закона о раду послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за

обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла, да је због економских и технолошких промена послодавац био принуђен да изврши и организационе промене, да је престала потреба за обављањем послова на којима је запослени распоређен у складу са чим је донета одлука о укидању радног места директора одељења ... у Сектору одељења за ..., због чега је престала потреба за радом запосленог. Такође је наведено да је запосленом претходно понуђен споразумни раскид уговора о раду, да је запослени одбио да прихвати, да запосленом код послодавца није могао да се обезбеди други посао који одговара његовој стручној спреми, да нема ни послова који би могли да му се понуде у nižем степену стручне спреме у његовом занимању, као и да полазећи од потребе процеса рада код послодавца нема могућности да се запосленом обезбеди преквалификација за обављање других послова, нити скраћено радно време. Према списку запослених за период од 10.01. до 09.05.2018. године, утврђено је да до 09.05.2018. године није отказан уговор о раду нити једном од седам преосталих запослених који су били распоређени на радним местима која су укинута Одлуком туженог о престанку потребе за обављањем одређених послова и укидању радних места од 24.11.2018. године, већ је радни однос са 09.02.2018. године, једино престао тужиоцу.

Према закључку првостепеног суда, оспорено решење донето је у складу са чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду и одредбом члана 72. став 5. тачка 1. одредбама члана 81, 82, 86. и 87. Правилника о раду туженог од 21.12.2017. године, важећег у време отказа тужиоцу, услед постојања оправданих разлога од стране послодавца, јер је измењеним Правилником о систематизацији радних места од 21.12.2017. године, престало да постоји радно место директора ... на коме је тужилац био запослен. Како је суд одбио тужбени захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду као неоснован, одбио је и захтев тужиоца за враћање на рад јер је нашао да нису испуњени услови из члана 191. став 1. Закона о раду за интеграцију тужиоца враћањем на рад код послодавца.

Како је првостепена пресуда већ једном била укинута другостепени суд је, сагласно члану 383. став 4. ЗПП, заказао расправу и утврдио да је тужени Одлуком од 24.11.2017. године укинуо осам радних места формално, а да је организациона промена код туженог спроведена тако што је само тужиоцу дат отказ уговора о раду као запосленом за чијим радом је престала потреба због укидања његовог радног места, док су сви остали извршиоци, њих 7 наставили да раде на радним местима која су Одлуком туженог формално укинута, а фактички нису укинута већ су извршиоци наставили да раде код туженог на пословима и задацима која у новом Правилнику о организацији и систематизацији послова нису систематизована. Другостепени суд налази да поступак отказа уговора о раду тужиоцу због укидања његовог радног места није спроведен правилно и законито како је прописано Законом о раду. Поред наведеног, радно места руководиоца ... које је било систематизовано Правилником о систематизацији туженог из 2016. године у Одељењу ... у коме је радио тужилац и за које је потребна стручна спрема по врсти и висини којом располаже тужилац који је и обављао ове послове по првом уговору о раду закљученим са туженим 20.04.2015 године, није укинута Одлуком туженог од 24.11.2017. године, код туженог постоје и послови тог радног места и обавља их други извршилац ББ, а тужени у поступку није доказао на основу којих критеријума је утврдио у односу на другог запосленог ББ да је тужилац вишак, односно због чега је управо тај запослени а не тужилац изабран да обавља послове руководиоца ..., односно послове радног места на које је тужилац, иако је његово радно место укинута могао бити распоређен у складу са врстом и степеном

стручне спреме са којом је засновао радни однос код туженог послодавца. Стога је другостепени суд усвојио тужбени захтев, поништио као незаконито оспорено решење о отказу уговора о раду и обавезао туженог да тужиоца врати на рад, применом одредбе члана 191. став 1. Закона о раду.

По оцени Врховног суда другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. и 2. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/05 ...75/14), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских и организационих промена престане потреба за обављање одређеног посла или дође до смањења обима посла.

У конкретној правној ствари, тужиочево радно место директора ... је укинато Одлуком туженог послодавца о престанку потребе за обављањем одређених послова и укидању радних места од 24.11.2017. године заједно са још седам других у одлуци побројаних радних места у оквиру технолошких, економских и организационих промена, констатованих од стране послодавца на дан доношења одлуке од 24.11.2017. године. Међутим, како према списку запослених за период од 10.01. до 09.05.2018. године, произлази да је тужени наведеном одлуком укинуо осам радних места формално, а да је организациона промена код туженог спроведена тако што је укинута само тужиочево радно место и тужиоцу дат отказ уговора о раду као запосленом за чијим радом је престала потреба због укидања његовог радног места, док су сви остали извршиоци, њих седам, наставили да раде на радним местима која су одлуком туженог формално била укинута а фактички нису укинута, већ су ови извршиоци наставили рад код туженог. Како је према одлуци послодавца од 24.11.2017. године која представља основ спровођења организационе, економске и технолошке промене код туженог отказ уговора о раду дат једино и само тужиоцу, тиме по оцени Врховног суда код туженог у суштини није спроведена организациона и технолошка промена коју је тужени декларисао доношењем предметне одлуке, јер је преосталих седам укинутих радних места, иако су формално укинута наведеном одлуком „нису“ и систематизована новим Правилником о систематизацији туженог из 2017. фактички остала да постоје у процесу рада које организује тужени послодавац, што је и по оцени овог суда незаконито. Стога је правилно поступио другостепени суд када је усвојио захтев тужиоца и поништио као незаконито предметно решење о отказу уговора о раду и усвојио захтев тужиоца да се врати на рад код туженог, што је правна последица незаконитог отказа уговора о раду, применом одредбе члана 191. став 1. Закона о раду.

Неосновани су наводи туженог истакнути у ревизији да је другостепени суд приликом одлучивања морао да се креће само у оквиру радног места тужиоца, те да чињеница да организациона промена евентуално није спроведена према осталим запосленима како то суд наводи, не чини решење о отказу уговора о раду тужиоца незаконитим, да је аутономно право послодавца да одлучи на који начин ће спровести организациону промену уколико се јавила потреба за тим, односно да ли ће спровести према једном или више запослених односно једном или више радних места. Ово стога, што је другостепени суд правилно утврдио да тужени није доказао основаност употребљеног отказног разлога, те како је уговор о раду отказан само тужиоцу, то нису ни спроведене организационе и технолошке промене, јер преосталих седам радних места која су укинута постоје у процесу рада са конкретним извршиоцима.

Врховни суд је ценио и остале ревизијске наводе којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде па ти наводи нису посебно образложени.

Тужени није успео у ревизијском поступку, па нема право на трошкове тог поступка које је тражио и определио у смислу члана 153. и 154. ЗПП-а.

Из наведених разлога, применом члана 414. и 165. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић